

Riigireformi mõttetalgud: Inimesed ja kogukonnad

Teele Pehk, *Eesti Koostöö Kogu*
juhataja

15. märts 2018

Riik = abstraktne, (pilve-)platvorm, võimaldaja ja võimaluste looja

- Kahaneva rahvastikuga riigina vajame põhimõttelisi muudatusi selles, KUIDAS ühiskonna asju korraldame, probleeme ennetame ja lahendame, häid ideid ja tegusid toetame
- Pisikeses Eestis on iga inimene oluline, seega peame mõtlema inimeste õnnelikkusele ja inimvara säästlikule kasutamisele (vähem bürokraatiat, vastandumist, hirmu ja viha), koostöö ja koosloome soodustamisele orienteeritud konkurentsi asemel, kollektiivse tarkusega nurjatute probleemide lahendamisele ja ennetamisele

Lahendused:

- senised rollid sektorite ja valdkondade vahel ümber mõtestada, disainida lähtuvalt riigi pikaajalistest eesmärkidest ja meie arenguvastavusest: (digi)nutikus, väike paindlik ühiskond, uuenduste katselabor
- avalikul sektoril ülioluline roll võimaldada (mitte takistada) kogukondlike algatusi, koostööd ühenduste ja ettevõtete vahel, inimeste enda vastutuse suurendamist, koosloomet teenuste disainimisel, koostöö- ja arutelukultuuri avaliku huvi ja üldise hüve defineerimisel ja kaitsmisel
- samas peab avalik sektor tagama kõigile inimestele ja rühmadele võrdsed võimalused ja ligipääsu neile võimalustele, sh kaitsma nõrgemas seisus ühiskonna liikmete huve ning neid valdkondi, kus esindajaid pole, sest meil pole kriitilist massi kodanikuühendusi kõiki valdkondi katma
- süsteemne kodanikuharidus demokraatiast, isiklikust vastutusest, riigi rollist ja koosloomest poliitikutele, ametnikele, vabaühendustele, koolilastele, haridustöötajatele, eakatele, ...

Põhimõtted ja väärtused (1)

1. USALDUS

- ühine suhtumine: “Mida saaME selleks teha, et...” (koostöö, koosloome ja partnerluse harjutamine)
- inimeste eneseväärikuse, austuse ja sallivuse kasvatamine
- Üle kontrollimise asemel (teenuste) tulemustele keskenduda
- eri huvide kaalumine, ebamugavate teemade üle otsustamise harjutamine, vahendamistöö (valgdemokraatia)

2. KODANIKUHARIDUS DEMOKRAATIA BAASINA

- süsteemne haridus ühiskonna toimimisest ja vastutustest lastele, poliitikutele, ametnikele, vabaühendustele
- heade kogemuste ja näidete jagamine, levitamine, võimendamine
- korteriühistud, hoolekogud ja muud sellised on kui demokraatia näpuharjutused

Põhimõtted ja väärtused (2)

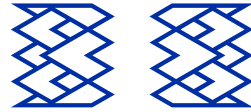
3. VAIKIMISI AVATUS ja LÄBIPAISTVUS

- haldusesisene loogika ja lihtsus
- otsustusõigus inimestele lähemale (hoolekogud, aparaat-KOV-i asemel inimeste OMAvalitsused)
- demokraatia igapäevastamine: kasutajakeskne infosaamine, ettepanekute esitamise ja protsesside jälgimise viis kohalikul ja riigi tasandil (kodanik ei pea teadma, mis amet mingi asja eest vastutab), e-riigi harta põhimõtted
- (kogukondade) panuse tulemuslikkuse kasvatamine, tagasiside-mehhanismide integreerimine (otsustus)protsessidesse
- avatud valitsemine kohalikul tasandil süsteemseks, riigi poolt koordineerituks

Põhimõtted ja väärtused (3)

4. ÄRATEGEMISE TAHE ja HUVIKAITSE

- avaliku huvi strateegiline kaitsmine, arutlev demokraatia, huvikaitse süsteemne toetamine
- teenuste koosloome ja pakkumine
- kohaliku omaalgatuse soosimine
- töövaba aja võimaldamine (*jobbatical*) vabatahtlikuks tegevuseks
- parimate tegutsejate tunnustamine, võimendamine
- nõrgemate rühmade huvide kaitse, võrdsed võimalused

Täname kõiki!
